

Biuro Fundacji Armii Krajowej
i Szeregowi Siłach Zbrojnych
87-100 Toruń, ul. Podmurza 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl www.zawacka.pl

MEMORIAL

Generał Armii Wittek

M. Ligke 2019

(1894-1945)

†† 25 IX 1898

OLSZEŃSKA Zofia
zd. Jabłkowska
ps. "Grażyna"

AK
Poznań

Mafewiny przysłała
pau. wulacii od
M. Kozłowski
SZYBAK - POZNAŃ
okr. VIII 2019

4971/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

..Olszewska-Lofia z d. Sobiechowska...

..ps. "Gwiazda" .. A.K. Poznań ..

.....T. .... / WSK

I./1. Relacja

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

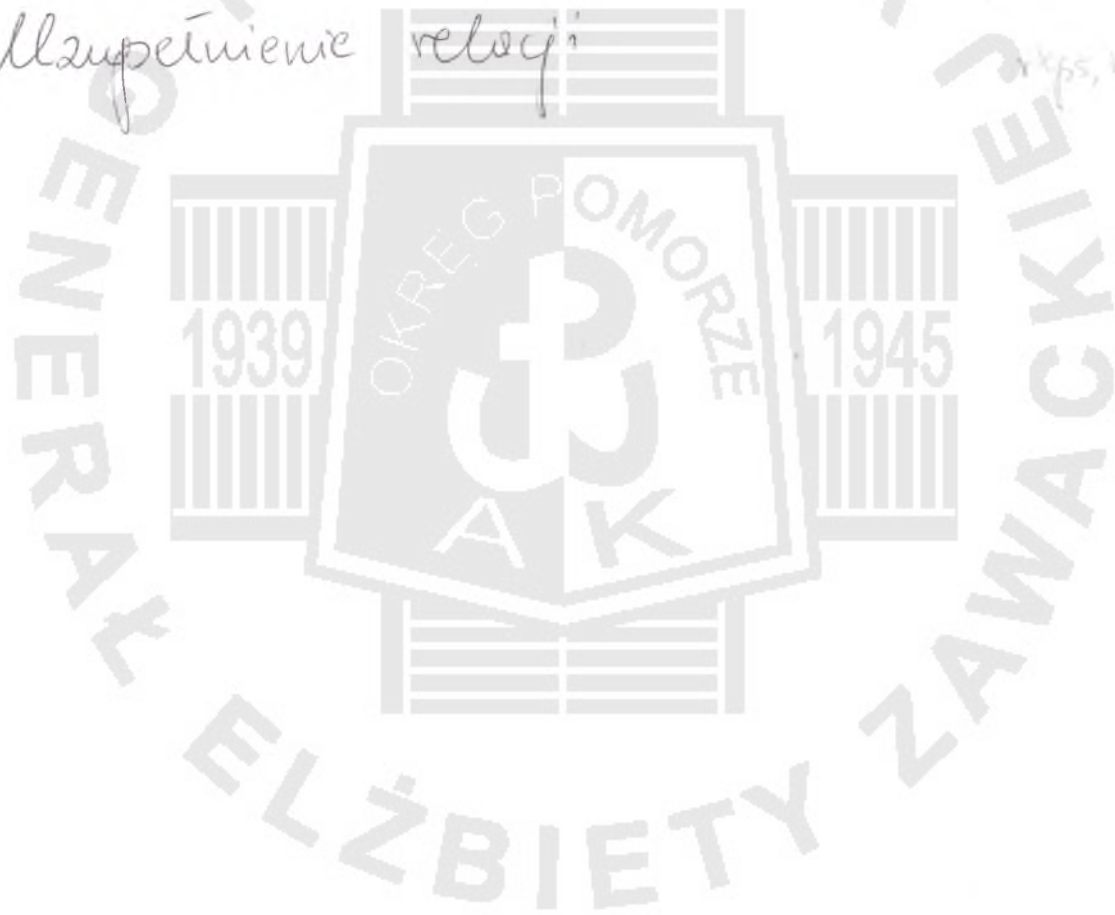
V. Nazwiskowe karty informacyjne

VI. Fotografie

I/1

Relacja

- Zyciorys okupacyjny - informacje o działalności kulturalnej, Poznań 5 VI 1980r. Kps, k. 101 - 105.1
- "Działalność w Duchu Opornym", Kps, k. 101 - 103
- Wspomnienie relacji Kps, k. 101 - 104

Pis. dn. 5. VI. 1990 r.

Zyciorys dupacyjny - informacje o działalności konspiracyjnej.

Od października 1940 r. miałam przydział z Arbeitsamtu do Drukarni A. Struka Poznań ul. Szelągowska 3, jako nakładaczka przy maszynie. Do dnia 1. I. 1944 r., byliśmy do zamknięcia drukarni. Następnie przydział do DWM (H. Legielski) do maszyny tokarskiej. Pracowałam do 17. I. 1945 r. aż do ucieki Niemców. Na początku wojny my młodzież polska zmuszona do ciężkich i przymusowych prac pozbawiona wszelkich praw, zmobilizowała się do pracy konspiracyjnej, która miała na celu niszczenie wroga, oraz podtrzymywanie na duchu Polaków. Wyrażała się poprzez naukę młodzieży i dzieci polskiego oraz niesienia im pomocy. Użyłam po kryjomu w moim mieszkaniu w Poznaniu przy ul. Woźnej 14a. / 7. Pomocy udzielałam Stanisławie Dopierała zam. przy Drodze Debrzkiej z trójką małych dzieci. Ta działalność trwała nieprzerwanie, aż do chwili zwerbowania mnie w styczniu 1944 r. przez Adama Tyneckiego w Ambulansie u Dr. Rufa w DWM H. Legielski do organizacji podziemnej „Polska Niepodległa” okręg P-N. A. K. Poznań. Siatka wywiadowo-dywersyjna „Ambulans”, przydział do tzw. „Grupy Rogana”. Działanie w tej grupie to: szkolenie sanitarne. Zadanie Tyneckiego: przekazywanie codziennej prasy podziemnej, biuletynów informacyjnych, dywersja psychologiczna, stała łączność z ukrywającymi się, dostarczanie żywności, znaczków do legitymacji służbowej.

Abstrakcja Tofisz.

"Działalność w Ruchu Oporu"

Od stycznia 1944r do zakończenia wojny 17. 01. 1945r należałam do Org. Polska Niepodległość (P.N. Okręg S.W.-A.K.). Prowadziłam szereg wywiadów - dywersyjnych. "Ambulans" w zakładach D.N.M. - Deutsche Waffen und Munition Fabriken) - H.C.P. Przechodziłam do tzw. "Grupa - Regama" Adama Tymieda. Działanie w tej grupie to: szkodzenie sanitarnemu, zadanie technicznemu przerwaniu prasy codziennej podziemnej, biuletynów informacyjnych dostarczanych od kol. Kazimierza Cofty. Dywersja psychologiczna, zrywanie łączności celem uniemożliwienia dostarczanych części amunicyjnych. Stała łączność z ukrywającymi się: Kazimierzem Coftą, Zbigniewem Frąckowiakiem, Gęstawem Tymiedem, którzy zostali zdekonspirowani w D.N.M. na oddziale H.Z. Udzielałam im pomocy: dostarczając żywności, amunicji na legitymację służbową, umożliwiając w ten sposób dość swobodne przemieszczanie się w terenie w razie zagrożenia. W ten sposób mogli dożyć końca wojny. Od początku wojny 1939r do końca wojny 1945r, byłam bardzo prześladowana przez Niemców. W D.N.M. na oddziale H-Z często bita po twarzy gdyż moje podobieństwo do żydówki i narodziło obraźliwość. Bisekora i Rittmüllera, którzy twierdzili że jestem prechista i moje nazwisko sfalszowane z Apfelbaum na Jabłkowski. Stała ulica idąc do pracy i z pracy bałam się, że z czasem

sabiorom mmie mieszkanie do Getta. To bardzo
odległo się na moim zdrowiu. Byłam i jestem
zmerwicowana, dużo chorowałam. Obecnie choruję
na nadciśnienie i cukrzycę, na II grupie inwalidztwa.

Zofia Olszewska-Gablikowska

Forman 61-519

ul.

Obrowska Zofia

Zatgamilli:

- Deklaracja
- 2 zdjęcia.

Młaga Zofia Obrowska-Gablikowska
ps. Grażyna

sygnalizowana jest w Bronowcu p.t., 2 dratwa Rechen

Opole w Zakładach H. Legielki - Posesi w latach

1939 - 1945 (nr. 14.) Przemroben opracowane

przez Kłós Z. Bolwid - H. Legielki - Posesi

IX / 1989s.

Waler Jolene

P-n. dn. 5. VI. 1990 r.

Życiorys powojenny o pracy zawodowej i społecznej.

W 1945 r. rozpoczęłam pracę w drukarni „Papierodruk”
Poznań ul. Wylickiego 5 jako inkasentka - po kilku mie-
siącach otrzymałam samochodowy dział pieczętek jako
pracownik umysłowy. Pracowałam do dnia 30.11.1950 r.
Od 1.12.1950 r. zmieniłam pracę z powodu pogorszenia
warunków materialnych. Stała na utrzymaniu chorej
matkę wdowę. Pracowałam w Biurze Dowodów Osobistych
Poznań Al. J. Marcinkowskiego 1 jako referent, a później
sekretarz - maszynistka do dnia 18.10.1954 r., czyli
do czasu zakończenia urlopu macierzyńskiego. Od tej pory
nie pracowałam i byłam na utrzymaniu męża.
Od 1968 r. do 1979 r. byłam terenowym opiekunem
społecznym Poznań - Włda. Po ciężkiej operacji jestem
na drugiej grupie inwalidstwa.

Olga Zofia

P-n 67-519 ul'

I/2

Dokumenty (sensu ścisłego) dotyczące relatora

- Osmiadczenie śmiadka Zbigniewa Frackomłuka ps. "Dob", Poznań, du. 28 VI 1990r
(dokumenty własne posmiadczone: legitymacja kuryera AK Nr. 27897, osmiadczenie neryfikacyjne, Londyn, du. 4 X 1983r.
rtps, kocio k 1.5.16
- Osmiadczenie śmiadka Edmunda Bronowskiego ps. "Edi"
Poznań, du. 20 III 1990.
rtps, kocio k 1.5.7
- Osmiadczenie śmiadka Jadwigi Samojłkiej ps. "Jga",
Goliszki 11 VI 1990
rtps, kocio, k 1.5.8-9
- Osmiadczenie Stefana Ignaszaka w sprawie działalności
wymiarowo-dynersyjnej w Zakładzie Hipblita Cegreńskiego w
Poznaniu, Poznań, du. 1 VI 1992.
rtps, kocio, k 1.5.10
- Osmiadczenie śmiadka Kazimierza Cofty ps. "Sokal",
Szczecin, du. 27 VI 1997
rtps, kocio, k 1.5.11-12
- Określenie Komisji Neryfikacyjnej SZZAK okr. Nlkp w Poznaniu,
Poznań, du. 12 VIII 1990.
rtps+rtps, kocio k 1.5.13-14
- Związek Bojowników o Wolność i demokrację, zespół Woj. w Poznaniu,
legitymacja Nr. 0730837, du. 3 I 1991.
fot, kocio k 1.5.15
- Deklaracja Zofii Olszewskiej uczestnictwa w Stowarzyszeniu
Żołnierzy AK, Poznań
rtps, kocio k 1.5.16
-18

Abgimierz Fryderyk
pseudonim „D96”
ul.
61-441 Poznań

Poznań 28 czerwca 1990r.

Osławienie

Osławiam jako żołnierza Armii Krajowej,
przebiegający do Okręgu A.K. Poznań działającego na ter-
nie Loktada H.C.P. w Poznaniu „Deutsche Waffen
und Munitionsfabrik (D.W.M.)”, reż. Jan Topić Jabło-
wski - Obszaru pseud. „Grupa” - pracuje
w „D.W.M.” znane mi jest jako techniczny - sto-
mek siatki wywiadu - dywersyjnej „Polskie
Kierownictwo A-K (P.K.A.K.) kryptonim „Ambulans”
w Loktada H.C.P. - D.W.M. przebiegające do t. zw.
„Grupa „Ragana” które to w głównej mierze
przebiegające by rozwinąć intensywniej działalno-
ści w okresie dywersji psychologicznej (prasa,
podziemne, biuletyny i t.p.). Była jedną z t. zw.
całk. ukrytych ukrytych by „Ambulans” P.K.A.K.
przed aresztowaniem przez Gestapo, a także do-
stawiało niezbędne nalepki (znak) D.W.M. do
przebiegania legitymacji (dobry krypt), w miarę
dobre znalezienie dla ukrycia się.

3 role wiki (ksero)

- 1) Zaświadczenie weryfikacji.
- 2) Pominięcie o przynależności A.K.
- 3) Legitymacja Kierownika Armii Krajowej
i legitymacja ostrzeżenia
„Medalen Wojny”

Śmierckam wiadomością z podpisem
ob. zb. Frackowiaka

Frackowiak

SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW
„Japlast”
61-771 Poznań, ul. Sieroca 3/4
tel. 522-796, telex 0412833
Identyfikator 0454741

Poznań, d. 29. 06. 90 r.

Specjalista d/s Osławień

Ergetyna Nowak

Argumeny i dowody
pseudonim „DzE”

Poznań 28 czerwca 1990r.

ul.
61-441 Poznań

Osławianie

Osławianem jest żołnierz Armii Krajowej,
przydzielony do Oddziału AK Poznań dowodzący u
nie Łukasz H.C.P. w Poznaniu „Deutsche Waffe
und Munitionsfabrik (D.W.M.)”, w tamtym czasie
właściciel - obsługa placu „Przygry” - pracujący
w „D.W.M.” zwane mi jest jako techniczny - ca-
łkowicie cywilizowany - dywersyjnej Polskiej
Kier. Oddziału AK (P.W.A.K.) kryptonim „Ambulans
w Łódzkiej H.C.P. - P.W.M.” przydzielony do 3
„Grupa „Ragana” która w głównym m. w.
przygotowała w Poznaniu w 1945 r. w czasie
swojej w zakresie dywersji psychologicznej / prasa,
podziemna, kulturalna i t.p. Dostał ją z t.p.
cichej wojny ukrywanym w 1945 r. w P.W.A.K.
przed aresztowaniem przez Gestapo i 10 dni do
stanowca mieszkał walczył (zwłaszcza) D.W.M. do
poddania się i przywrócić fabrykę, w miarę
dobre warunki dla ukrywania się

3 role wici (ksero)

- 1) Zaświadczenie weryfikacji
- 2) Pomadornie o przynależności AK
- 3) Legitymacja Kier. Armii Krajowej
i Legitymacja Odrębna
„Medalen Wojny”

Frackiewicz

SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW
„Inplasi”
61-771 Poznań, ul. Starożytna 3
tel. 522-796, 1364 141283
Identyfikator 0454741

Stronach wiadomości podpis
ob. 28 Frackiewicz

Poznań 29 06 90
Krzysztof Nowak

KOŁO BYŁYCH ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

POLISH HOME ARMY EX-SERVICEMEN ASSOCIATION

240 KING STREET, LONDON, W6 0RF

L. dz. 31/7/83
Our ref.

Szanowny Kolego/Koleżanko,

Uprzejmie powiadamy, że Komisja Krzyża A.K. przyznała
Koledze/Koleżance Krzyż Armii Krajowej, którego legitymacje przesyłamy.

Nr. 27957 / M.W. 30365

Łączymy serdeczne pozdrowienia

Sekretarz Komisji Krzyża A.K.

UWAGA: Koszty legitymacji wynoszą £ ... Cennik Krzyża A.K. lub jego miniaturki wraz ze wstążką
wynosi £ ... Legitymacje dla Koleżanek i Kolegów w Polsce zaliczane są bezpłatnie.
Czeki prosimy wystawiać na: Polish Home Army Ex-Servicemen Association.

**LEGITYMACJA
KRZYŻA ARMII KRAJOWEJ**

Nr. 27957

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr 30365

Stopień imię, nazwisko kpr.

FRACKOWIAK ZBIGNIEW ps. "DAB"

Oddział AK

Odznaczony został

Medalem Wojska

Podstawa: Zarządzenie Szefa Sztabu
Głównego
dnia 2 lipca 1948 r.

Londyn dnia 15 sierpień 1948 r.

M. Węga.

Nazwisko FRACKOWIAK

Imię Zbigniew

Pseudonim "DAB"

Przydział A.K.

Okr. Poznan.

Odznaczony został

KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku przez
dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego
dla upamiętnienia wysiłku Żołnierza Polski

Podziemnej w latach
1939 — 1945

Przewodniczący

Podpis: Komenda Przyza

18/7/83

Londyn, dnia 18/7/83

KOŁO BYŁYCH ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
POLISH HOME ARMY EX-SERVICEMEN ASSOCIATION
240, KING STREET, LONDON, W6 0RF

L. dz. 9702/83.....

Londyn, dnia 4.05.1983

Our ref.

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE

/Wyciąg z akt personalnych/

FRĄCKOWIAK Zbigniew, ur. 20.07.1923 w Poznaniu
Syn Romana i Marii.

Kapral A.K.

Pseudonim: „Dąb”

Przydział: Okręg A.K. Poznań.

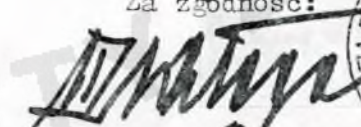
Odbył służbę wojskową w szeregach A.K.

Przebieg służby:

- 01.1943 - Zaprzysiężony w Poznaniu.
02.1943 - 01.1945 - Przydzielony do grupy wywiadowczej w fabryce Cegielski. Prowadził wywiad i sabotaż. Po aresztowaniach członków grupy, ukrywał się aż do wkroczenia wojsk sowieckich.

Odnaczenie: Medal Wojska

Za zgodność:

GŁÓWNA KOMISJA WERYFIKACYJNA A.K.

Czeki i przekazy pieniężne prosimy wystawiać na: Polish Home Army Ex-Servicemen Association

Poznań 20. 03. 1990r.

Oświadczenie

Oświadczam jako żołnierz Armii Krajowej przydzielony do Okręgu A.K. Poznań działającej na terenie zakładu HCP w Poznaniu „Deutsche Waffen und Munitionsfabrik (DWM) że Pani Zofia Jabłkowska-Olszewska pseud. „Grażyna” pracująca w „DWM” znana mi jest jako taczniczka, członek siatki wywiadowczo-dywersyjnej „Polska Niepodległa” A.K. (PN-AK) kryptonim „AMBULANS” w zakładach HCP-DWM przydzielona do t.zw. grupy „Rogacza”. która to w głównej mierze przyczyniła się do rozwinięcia intensywnej działalności w zakresie dywersji psychologicznej (prasa podziemna, biuletyny i.t.p.). Była jedną z tańczerek mieszek ukrywających mi członkami PN-AK przed aresztowaniem przez „Gestapo” a także dostarczała miesięczne naklepi (znacaki) DWM do przedłożenia legitymacji fabrycznych, co miało duże znaczenie dla ukrywających się.

Brzeczowski Edmund.

Strzelec A.K. Ps. „Edi” i „Edori”

Przydział: Okręg A.K. Poznań

Zaswiadczenie weryfikacyjne L. dz. 7743/80

Londyn, dnia 4. Kwietnia 1980r.

Odznaczony: Medalem Wojska Nr. 25079

„ ” Krzyżem A.K. Nr. 22068

Środowisko „PALAC”

Nr. Legitymacji - 135

Zaswiadczenie z BoNiD

Nr. 624300.

Nr. lg. 47063/31

Nr. ew. 262793

Adres. ul.

61-522 Poznań

rtm.rez.mgr Stefan Ignaszak
Poznań,

Poznań, dnia 1 czerwca 1992 r.

O ś w i a d c z e n i e

w sprawie działalności wywiadowczo-dywersyjnej
w Zakładach Hipolita Cegielskiego /Deutsche Waffen
und Munitionsfabriken AG/ w Poznaniu.

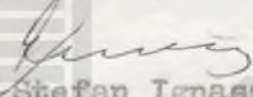
W latach 1943/1944 pełniłem funkcję inspektora sieci
wywiadowczych w O.II.KG.AK.

Potwierdzam, że w "DWM" w Poznaniu działało kilka sieci
wywiadowczych należących do ekspozytury "STRAGAN" i
"LOMBARD".

Osobiście nadzorowałem wraz z moim szefem "Majstrem"
"Ignacym" sieci:

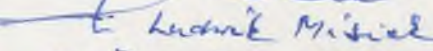
- "Kozłowski" - /L.Soldenhoff/
- "Czarnecki" - /F.Sędziński/ i
- "Stanisław" - /St. Sierszyński/.

Kol. Zofia Jabłowska-Olszewska, zam. w Poznaniu przy
ul. Kosińskiego 8/25, dowód osobisty nr
Poznań z 5.03.1969 r., działała w jednej z tych sieci.

Stefan Ignaszak

Potwierdzam własnoręczność podpisu i działalność por.kaw.
Stefana Ignaszaka ps. "NORDYK" jako Inspektora Sieci
Wywiadowczej AK od 13.03.1943 r. do 1944 r. w Oddz.II
KG AK-Ekspozytury "STRAGAN" i "LOMBARD".

Światowy Związek Żołnierzy
ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA
Al. Niepodległości 18, tel. 69-89-18
60-713 POZNAŃ
Konto: PKO I O/Poznań
nr 63513-9486-192

Ludwik Misiel
osi. Prez. Zar. Obs. Wlkp.

KAZIMIERZ COFTA, SZCZECIN, dnia 27.06.1992.

PS. „SZAKAL” i „KAJTEK”

70.514 SZCZECIN
imię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego oświadczenie
(dla mężatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, uczestnik (czka) — (wymień formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. — od — do) RUCHU OPORU, OD STYCZNIA 1944 DO MARCA 1945, CZŁONIEK ANTYHITLER. ORGANIZACJI „POLSKA NIEPODLEGŁA” (NA. EWID. 4683) I ŻOŁNIERZ „ARMII KRAJOWEJ” (DYWERS. — SABOTAŻ. GRUPA OPERACYJNA. PN-AK, KRYPTON, AMBULANS), DZIAŁAJĄCA NA TERENIE ZAKŁ. ZBRÓJEN. „D.W.M.” W POZNANIU świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przez mnie faktów, legitymujący (a) się dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer .....

wystawionym dnia przez 19. WERPNIA 1963 / KMMO - SZCZECIN .....

oświadczam, że Ob. ZOFIA JABŁKOWSKA-OLSZEWSKA ..... syn (córka) .....

urodz. dnia 16.05.1922 ..... w POZNANIU .....

Jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) — wymień formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (cą) oświadczenie

I czasokres od — do) UCZESTNICZKA RUCHU OPORU, DZIAŁAJĄCA W OKRESIE OD STYCZNIA 1944 DO STYCZNIA 1945, W ANTYHITLER. ORGANIZACJI „POLSKA NIEPODLEGŁA” (W OKRĘGU POZNAŃSKIM) „ARMII KRAJOWEJ” (PN-AK) Z PĄCZĄ Z JABŁKOWSKĄ-OLSZEWSKĄ ZETKNAŁEM SIĘ W RAMACH DZIAŁALNOŚCI KONSPIRACYJNEJ, PROWADZONEJ NA TERENIE NIEM. ZAKŁ. ZBRÓJEN. „DEUTSCHE WAFFEN UND MUNITION FABRIKEN” („D.W.M.”) W DYWERSYJNO-SABOTAZOWEJ GRUPIE OPERACYJNEJ PN-AK, KRYPTON, AMBULANS, WZŁ. WYMIIENIONA ZNAŁEM ODWISŁIE POLIEMAL PRACOWALICZY W TYCH PĄCZACH ODDZIAŁE „WZ-WERKZEUGEABTEILUNG” ZAKŁADÓW „D.W.M.” W STYCZNIU 1944, UCZESTNIWIŁEM WRAZ Z KAMERĄ TYNELICH PS. „RAGAN”, SZEFEM KŁACZNOŚCI GR. „AMBULANS” ORAZ ZWIĄZKOWYM FRACZKOWICZEM PS. „DAB”, CZŁONKIEM VEKCY „SABOTAZOWEJ” TEJŻE GRUPY, W ZAPRZYSIŻENIU WZŁ. WYMIIENIONEJ, W JEDNYCH Z KONSPIRACYJNYCH PUNKTÓW „PN-AK”, PRZY UL. MOSTOWEJ, W POZNANIU, SPÓTYKALICZY SIĘ TAKŻE PORADZOCZNIE W ORAZIE SZKOLEN. WZŁ. PRACOWYCH I SANITARNYCH SEKCJI KOBIECZY (W TERENIE POŁADWA), NAJCZĘ KONTAKTY ORGANIZ. W RAMACH RUCHU OPORU, TRWAŁY DO STYCZNIA 1945.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) ..... GRAZYNA .....

stopień wojskowy ..... pełnił funkcję ŁACZNIK-SANITARIUSZKI
przez brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymień jej rodzaje,

miejsowości, czasookresy itp.) PS. ZOFIA JABŁKOWSKA-OLSZEWSKA OPRÓCZ WSKAZYWANA ODTWARZA 1944, ZADAN ŁACZNICZKI PN-AK, PROWADZIŁA RÓWNIEŻ AKTYWNA DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE DYWERSYJNO-PSYCHOLOGICZNEJ, TAK NA KOLPORTAŻ PRASY PODZIEMNEJ (BIULETYNY INFORMACYJNE GA-ZETKI W JĘZYKU NIEMIECKIM W RAMACH AKCYJN.), ORAZ DYWERSYJNO-SABOTAZOWEJ (ROZPROWADZANE FAŁSZYNYCH KARTEK ŻYWNOSTOŚCIOWYCH), POMA-TEJ PRACA UDZIAŁ W OPRACOWYWANIU MATERIAŁÓW UZYSKANYCH Z NA-SEKCHU RADIOWEGO PROWADZONO PRZEZ CIŁONICZKA PN-AK, CZĘSZAWA TYNECKIEGO PS. „GRAB”, WYKORZYSTYWANYCH NASTĘPNIE DO WYWIADAWCZE WŁASNYM ZAKRESIE BIULETYNÓW INFORMACYJNYCH, WZŁ. WYMIIENIO-NA, POSREDNICZYŁA TEŻ W PRZEKAZYWANIU MATERIAŁÓW WYWIADAWC-OWYCH OPRACOWANYCH PRZEZ CZŁONKÓW PN-AK, ZA POSREDNICTWEM PUNKTU KONTAKTOWEGO „AMBULANS” DO SZEFOSTWA SEKCYJNYCH CIŁONICZKA PS. „GRAB”, SAMĄ RÓWNIEŻ ZBIERAŁA INFORMACJE WYWIADAWCZE TAK Z TERENU ZAKŁADÓW ZBRÓJEN. „D.W.M.” JAK I Z TERENU KŁACZNOŚCI POZNANIA I OKOLIC.

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymień jej rodzaje, miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. ....

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo ZWIĄZEK KOMBATANTÓW REPUBLIKI POLSKIEJ LITEJ POLSKIEJ, NR LEGIT. 706917, WYD. DN 18.02.1986. PRZEZ Z.K.R.P. W SZCZECINIE

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznano, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania UPRAWN. KOMBATANCKIE PRZYZNANE PRZEZ Z.K.R.P. NR ZAŚWIADCZENIA 736248 z DN 26.07.1983, ORAZ ZAŚWIADCZENIE WERYFIKACYJNE GŁÓWNE, KENIJI WERYFIKACYJNE AK W LONDYNIE (POLISH HOME ARMY EX-SERVICE MEN ASSOCIATION), NR 9032/83 z DN 23.02.83.

[Signature]
własnoręczny podpis

ZWIĄZEK KOMBATANTÓW
Republiki Polskiej
i Byłych Weteranów Politycznych
ZARZĄD WOJEWÓDZKI
ul. Wielkopolska 18
Szczecin

[Signature]
potwierdzam wiarygodność podpisu

Zarząd Wojewódzki ZKRPiBWP w Szczecinie niniejszym potwierdza iż p. Kasimiera Corca jest kombatancko-legitymacja nr 0706917 wyd. 18.02.1986 r. nr. ew. 490/C- seryfikowany: RG PW-SWZ AK na terenie Pomorza od stycznia 1943 r. do marca 1945 r. łącznie 2 lata 3 m-ce. Uczestnik w konces sabotażowo-dywersyjnej AK kryptonim "Antulans". Używał ps. "Szakal" i "Kajtek". Weryfikacja potwierdzona przez Koło b.Żołnierzy AK w Londynie.

Sekretarz
ZW ZKRP i BWP
Szczecin

pieczęć organizacji kombatanckiej,
imię i nazwisko funkcyjnie
plk rez. mgr *[Signature]* Wasowski

SZCZECIN 29.06.92
miejscowość, data

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
Zarząd Okręgowy Wielkopolska
w Poznaniu
Potwierdzam zgodność nin. dokumen-
tu z przedłożonymi oryginałami.
[Signature]
podpis

2.10.92 *[Signature]* mgr Maria Krzyżowska

ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia **14 lipca**..... 1990 r. rozpatrzyła deklarację

Kol. **Zofia OLSZEWSKA**..... pseud. **"GRAZYNA"**.....
s/c **Leona**..... ur. .... **16.V.**..... 19**22**...r.
w **Poznaniu**..... zam. w **Poznaniu**.....

i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznać, że w/wym. spełnia warunki - ~~nie spełnia warunków~~ - przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. **"PN-AK" Zakłady H.Cegielski**..... od **I/1944r**... do **I.1945r**...
2. .... od ..... do .....
3. .... od ..... do .....

UZASADNIENIE

~~Przynależność do ZWZ-AK ustalono na podstawie deklaracji~~
~~oświadczeń dwóch świadków oraz wzmianki, zawartej~~
~~w broszurce pt. "Z działań Ruchu Oporu w Zakładach H.Cegielski~~
~~w Poznaniu w latach 1939-1945r"~~

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący - Przemysław BYSTRZYCKI
2. Członkowie - Władysław BARTOSZEWICZ
St. STOKŁOSA

Poznań, **14.VII**, ... 1990 r.

DECYZJA

PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż. AK Okr. Wielkopolska z dnia **14.VII**, 1990 r. Prezydium postanawia przyjąć - odmówić przyjęcia - w szeregi członków zwyczajnych Związku ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Kol. **Zofia OLSZEWSKIEJ** s. **e. Leona**

Od niniejszej decyzji zainteresowanemu służy odwołanie do Zarządu Głównego Ś.Zw.Ż. AK w Warszawie, za pośrednictwem tut. Zarządu w terminie 14 dni.

Nr ewid. **122**.

Poznań, dnia **12.8.1990**

SEKRETARZ ZARZĄDU
Zarządu Okręgu Wielkopolska
Kamil
Władysław Kaczub

PREZES ZARZĄDU
PREZES
Zarządu Okręgu Wielkopolska
rtn. pzd. mgr Stefan Ignaszak

522

ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia 14 lipca 1990 r. rozpatrzyła deklarację
Kol. Zofia Okrzejska pseud. "Krysia"
s/c Legna ur. 16 maja 1924 r.
w Poznaniu zam. w Poznaniu

i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznać, że w/wym. spełnia warunki - ~~nie spełnia warunków~~ przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. „PN-AK” - Zakłady H. Cegielski... od stycznia 1944 do stycznia 1945 r.
2. .... od ..... do .....
3. .... od ..... do .....

UZASADNIENIE

Przynależność do ŻWŻ-AK ustalono na podstawie deklaracji, oświadczeń dwóch świadków oraz wzmianki zawartej w broszurze pt. "2 lata w Ruchu Oporu w Zakładach H. Cegielski w Poznaniu w latach 1939-1945 r.".

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący - Przemysław BYSTRZYCKI
2. Członkowie - BARTOSZEWICZ
- St. STOKŁOSA

Poznań, ... 1990 r.

DECYZJA

PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż. AK Okr. Wielkopolska z dnia ..... 1990 r. Prezydium postanawia przyjąć - odmówić przyjęcia - w szeregi członków zwyczajnych Związku

Kol. _____ s. _____

Od niniejszej decyzji zainteresowanemu służy odwołanie do Zarządu Głównego Ś.Zw.Ż. AK w Warszawie, za pośrednictwem tut. Zarządu w terminie 14 dni.

Nr ewid. _____

Poznań, dnia _____

SEKRETARZ ZARZĄDU

PREZES ZARZĄDU

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI
POZNANIU

w

LEGITYMACJA NR 0730837 Uprawnienie do
przejazdów
PKP i PKS
wg 9991
m.101

Leon Antoni
podpis posiadacza legitymacji

Olshawska
Nazwisko
Eofia
Imiona
Leon Antonina
Imiona rodziców
16.05.1922
Data i miejsce urodzenia

jest
KOMBATANTEM
uprawnionym do świadczeń
określonych ustawą z 26 maja 1982 r.
o szczególnych uprawnieniach
kombatantów
(Dz. Urz. Nr 16, poz. 122)

3.1.1991
data wystawienia

VICEPREZES
Zarządu Wojewódzkiego

[Signature]
podpis

Nr ewid. 40/4877/90

RODZAJE I OKRESY DZIAŁALNOŚCI KOMBATANCKIEJ			RODZAJE I OKRESY DZIAŁALNOŚCI KOMBATANCKIEJ (Uzupełnienia)		
Okresy od	do	wyszczególnienie	Okresy od	do	wyszczególnienie
<i>1.1.1944</i>	<i>30.1.1945</i>	<i>- ruch oporu "AK"</i>			
łącznie lat <i>1</i> miesięcy <i>1</i>			łącznie lat _____ miesięcy _____		

VICEPREZES
[Signature]
podpis

m. p. _____
podpis

~~599~~

Załącznik Nr 1

Okręg Poznań.....Koło, ...
Środowisko .....

DEKLARACJA

(522)

Zgłaszam uczestnictwo w Stowarzyszeniu Żołnierzy Armii Krajowej i zobowiązuję się do przestrzegania Statutu Stowarzyszenia.

data 13.03.1990 Jabłkowska Zofia - Olszewska Arkuszecki
/imię i nazwisko/ /podpis/

adres Bozenci 61-519

telefon : ..... Leg 033227

ARKUSZ EWIDENCYJNY

1. Nazwisko i imię Olszewska Zofia
/literami drukowanymi/
  2. Dla mężatek nazwisko panięskie Jabłkowska
  3. Data i miejsce urodzenia 16 Maj 1922r Poznań
  4. Imiona rodziców Leon - Antonina z domu Rozaniska
  5. Pseudonimy "Grażyna"
  6. Data wstąpienia do:
    - a. SZP .....
    - b. ZWZ-AK 1944r
    - c. Organizacje scalone, podporządkowane, współdziałające 1944r org. "Sobota Niepodległa" (PN)
  7. Przydział organizacyjny Okręg IV-AK Poznań Siatka wysiad-dywersyjna, Ambulans w Zale DNM (Deutsche Waffen und Munition Fabriken) HCP Przydział do tzw. Grupy Zagora
/np. okręg, inspektorat, obwód, rejon, placówka, oddział, pluton, kompania, batalion, pułk, brygada, dywizja lub inny rodzaj działalności/
  8. Odznaczenia uzyskane w AK .....
- .....
/nr leg. i data wystawienia, przez kogo nadane/

Okręg Poznań.....Koło, ...
 Środowisko .....

DEKLARACJA

(F22)

Zgłaszam uczestnictwo w Stowarzyszeniu Żołnierzy Armii Krajowej i zobowiązuję się do przestrzegania Statutu Stowarzyszenia.

data 13.03.1990 Jabłkowska Zofia-Olszewska Arneusko Zofia
 /imię i nazwisko/ /podpis/

adres Poznań 61-519 .....

telefon .. Leg 033227

ARKUSZ EWIDENCYJNY

1. Nazwisko i imię ..... Olszewska Zofia .....
 /literami drukowanymi/
  2. Dla mężatek nazwisko panińskie ..... Jabłkowska .....
  3. Data i miejsce urodzenia ..... 16 Maj 1922r Poznań .....
  4. Imiona rodziców ..... Leon - Antonina z domu Rożarska .....
  5. Pseudonimy ..... "Grażyna" .....
  6. Data wstąpienia do:
    - a. SZP .....
    - b. ZWZ-AK ..... 1944r .....
    - c. Organizacje scalone, podporządkowane, współdziałające ..... 1944r org. "Solidna Niepodległość" (PN) .....
  7. Przydział organizacyjny ..... Okręg IV-AK Poznań Siatka wywiad-dywersyjna, Ambulans w zale DNM "deutsche Waffen und Munition Fabriken" HCP Przydział do tzw "Grupy Kagan" .....
 /np. okręg, inspektorat, obwód, rejon, placówka, oddział, pluton, kompania, batalion, pułk, brygada, dywizja lub inny rodzaj działalności/
  8. Odznaczenia uzyskane w AK .....
- .....
 /nr leg. i data wystawienia, przez kogo nadane/

9. Inne odznaczenia .....
.....
/nr leg. i data wystawienia, przez kogo nadane/

10. Przebieg służby /czasokres, nazwa, funkcja/:
a. do 1939 r .....
.....
b. SZP, ZWZ-AK *1944-1945. PK-AK strażnicza - sanitariuszka*
w szpitalu DNM. służba kier. dyw. „AMBULANS”
dywersja psychologiczna, prasa podziemna, biuletyny inform.
c. P.S.Z. Na Zachodzie .....

11. Karta kombatantska /nr, data wystawienia, przez kogo wydana/
.....

12. Represjonowany /rodzaj/:
a. 1.IX.1939 r - 15.I.1945 r *Prześladowana przez*
niemców podległa torturom i „podległa” do sądu
- mia i prochy marzenia z Apollonia na Jędrzejowskiej
b. Po 15.I.1945 r .....

Wiarygodność powyższych danych potwierdzam podpisem
Christa Zofia

KOMISJA WERYFIKACYJNA .....
Patac
Koza, Srodowiska/

Potwierdza się dane z niniejszej deklaracji i posiadanie do uzyskania
uprawnień członkowskich Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej
Podznan, 3 lipiec 1990.
/miejscowość, data/

Nazwisko i imię 1. *Kurajt*
pseudonim 2. *Ren. Koles*
3. *Miecz. Ludwik ps. „Robert”*

Przyjęty w poczet członków zwyczajnych Stowarzyszenia Żołnierzy
Armii Krajowej .....
/nr ewidencyjny, miejscowość, data/

ZARZĄD OKRĘGU

Nazwisko i imię 1. ....
pseudonim 2. ....
3. ....

Olczewska Zofia

z dn. 14.7.90 /
Okres / susp.
Nr 522 / 599

zak. 1 500

dnia 14.10.1991

// Nazwisko i imię, Nr. ewid. /

// Środowisko, Koło SZŻAK /

// Stopień AK //

III / 3

O ś w i a d c z e n i e

Oświadczam, że nie byłem - nie jestem członkiem Związku -
Stowarzyszenia kombatanckiego grupującego osoby, które występowały
przeciwko Armii Krajowej lub Jej dobremu imieniu /wg treści § 12 p.3
Statutu SZŻAK/.

W latach 19... - 19... byłem członkiem ZBOWiD /Związku Kombatanów RP
i b. więźniów Politycznych /*nie należałem*

W dniu ..... w Kole Nr ..... złożyłem oświadczenie o
wystąpieniu i skreśleniu mnie z listy członków.

Uwaga: niepotrzebne skreślić.

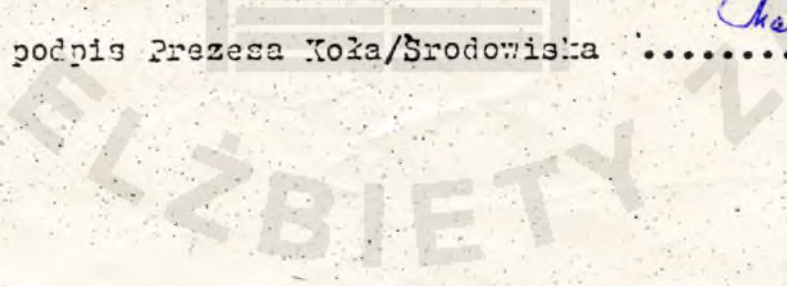
Olczewska Zofia
/Podpis/

Wyżej wymieniony uregulował wpisowe oraz składki członkowskie
za okres od ..... do .....

/podpis skarbnika/

Pieczątka i podpis Prezesa Koła/Środowiska .....

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymień jej rodzaje, miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp., po amnestowaniu. *Alama Tyndkiesp. zagrożenia. amnestowanie. opuściła. Rosnari. w. Koszycie. 20kp. u. datowych. kszuwy. do końca wojny.*

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo *nie posiada*

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznano, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania *Światowy Związek Żołnierzy AK w Poznaniu. ograniczenie weryfikacyjne 522 z dnia 12. VIII 1990r.*

Zaświadcza, że *Ob. Olszewski Ludwik* jest członkiem ZBoWiD nr ewidenc. *40/1877/91* nr legiti. *0 730 532* i posiada zaświadczenie z dnia *21. 91* z tytułu *uczestnictwa w operacji Olszynie Wrocław* *Poznań dnia 28. 11 1992r.*

Abrowska Zofia
witness, czy podpis

"Gwiazda"
2-ca "Pragonia"

do spraw sejmka

Wzaga:
Komenda Ambiculus w Warszawie
z organizacji konspiracyjnej, Polaka Niepodległa,
sekcja z Armii Krajowej.
Ekspozytura Wywiadu, Lombard "B.I. K&AK"
Korzystada z informacji i materiałów wyprzedzonych
dostarczanych przez Stanisława Wencę ps. "Stach"
Kierownika sekcji wywiadowczej, "Ambiculus"

potwierdza wiarygodność podpisu
świadka
Światowy Związek Żołnierzy
ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA
Al. Niepodległości 16, tel. 69-69-18
60-713 POZNAŃ
Konto: PKO I O/Poznań
nr 02619-4436-132

PREZES
Zarządu Okręgu Wielkopolska
Stefan Ignaszak
zdm. rez. mgr Stefan Ignaszak

L. Misiek - członek Zarządu
płoczą organizacji kombatanckiej,
imię i nazwisko, funkcja

Poznań, 24.04.1992r.

miejscowość, data
ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
Zarząd Okręgu Wielkopolska

Potwierdza wiarygodność dokumentu z przedłożonej organizacji
5m/01 NR 13 MM
podpis

ii. Matematyka uzupełniająca relację.

- Ostatnie pożegnanie Zofii Olszewskiej (1922-1998)

wpis, 2000, k. 13, 14

OSTATNIE POZEGNANIE KOL. ZOFII OLSZEWSKIEJ

W imieniu Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, środowiska "Pałac" zegnamy dzisiaj koleżankę Zofię Olszewską, żołnierza "Polski Niepodległej" i Armii Krajowej.

Koleżanka Zofia pracowała w czasie wojny jako robotnica w Zakładach im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu, przestawionych na produkcję broni i amunicji - w skrócie D.W.M.

W styczniu 1944 roku została zaprzysiężona przez Adama Tyneckiego pseudonim "Egan" i włączona do grupy operacyjnej "AMBULANS" na terenie D.W.M. Przyjęła pseudonim "Grażyna". Grupa ta miała za zadanie działalność wywiadowczą, sabotażową i dywersyjną. W ramach przygotowań do powstania narodowego "Grażyna" przeszła przeszkolenie sanitarne i uczyła inne dziewczęta pierwszej pomocy medycznej. Włączyła się również do dywersji i sabotażu. Pomagała w zbiorce sprzętu medycznego i leków oraz żywności dla więźniów obozu Żabikowo, doprowadzanych codziennie do pracy w DWM. Jej zadaniem był także kolportaż tajnej prasy podziemnej.

Gdy po pięćdziesięciu latach żołnierze Armii Krajowej mogli założyć swój związek, koleżanka Zofia Olszewska zgłosiła się zaraz do jego szeregów. Na 30-go kwietnia 1990 roku została wybrana do Zarządu Środowiska "Pałac", skupiającego żołnierzy Armii Krajowej z Wielkopolski, i objęła funkcję członka komisji socjalnej.

Była też ofiarną przybożną pocztu sztandarowego Inspektoratu Poznań, reprezentując godnie nasz Związek na uroczystościach państwowych i kościelnych.

Spij spokojnie ! Byli żołnierze Armii Krajowej nigdy nie zapomną o Tobie !

Cześć Jej Pamięci !

Zmorta w piasek 25.09.98r.
Pogrzeb - 30.09.98r. na Żabikowie.

III/5 Inne...

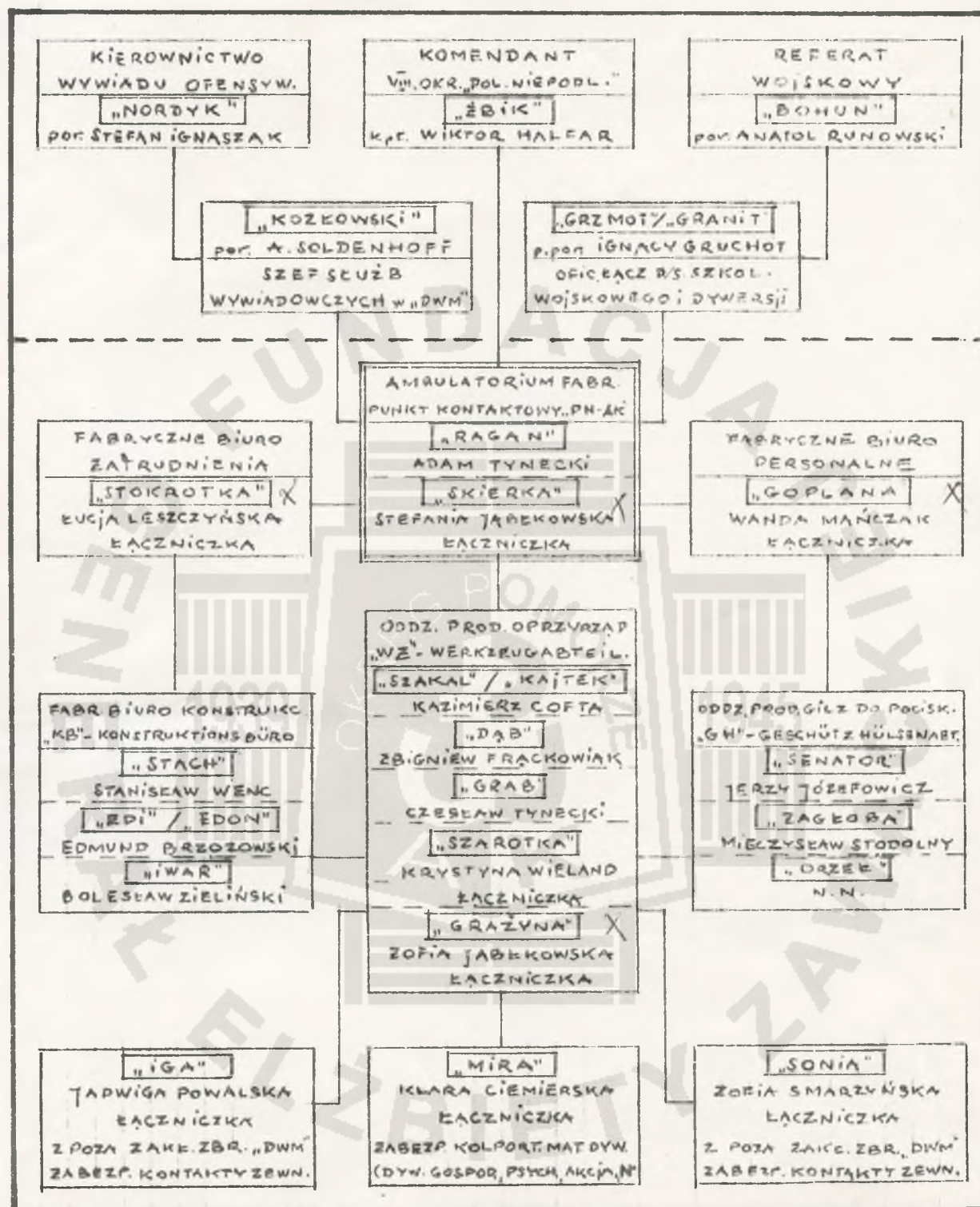
- Schemat części PN-owskiej siatki wywodząco-dymercyjnej "A.K" kryptonim "Ambulans" w Zakładach zbroi "D.W.M" Zakłady "Gegielskiego" w Poznaniu.

Wsp. V.2001 k.2.1

SCHEMAT CZĘŚCI PN-OWSKIEJ SIATKI WYWIADOWCZO-DYWERSYJNEJ „A.K.”
 KRYPTONIM „AMBULANS”
 W ZAKŁADACH ZBRÓJ: „D.W.M.” (DEUTSCHE WAFEN UND MUNITION FABRIKEN)
 Z-DY „CĘGIELSKIEGO” W POZ.

SCHEMAT PRZEDSTAWIA STAN ORGANIZACYJNY I PERSONALNY JEDNEJ Z GRUP „AMBULANSU” (T.ZW. „GRUPY RAGANA”) Z LUTEGO 1944 R., TO ZNACZY PO SCALENIU „POLSKIEJ NIEPODLEGŁEJ” Z „ARMIĄ KRAJOWĄ”, ORAZ JEJ POWIĄZANIA ZE STRUKTURAMI KIEROWNICZYMI „PN-OKR.” W POZNANIU.

VI Fotografia

- Fotografia Zofii Olszewskiej, legitymacja powojenna

T. 4971/WSK

AK
POZNAŃ

OLSZEWSKA Zofia

zd. Jankowska

ps. "Gwiazda"

Nazwiskone karty informacyjne.

T. 4971/WSK

AK
POZNAN

OLSZENSKA 2ofia
z. d. Jubicowska
ps. "Grazyna"

- Przydzielam do grupy wypracowanej w fabryce Cegielniczy
- Prowadzić wywiad i szbach

N. 2/299

OLSZENSKA Zofia

B®
BARBARA
CZŁUCHÓW

TECZKA WIĄZANA
"BEZKWASOWA" 250G

